

ข้าว สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย THAI RICE EXPORTERS ASSOCIATION

ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ประจำเดือนกรกฎาคม 2554

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย โทร.0-2287-2674-7 โทรสาร. 0-2287-2678

สถิติการส่งออก

มิ.ย.-53	มิ.ย.-54	△ %	พ.ค.-54	△ %	ม.ค.-มิ.ย. 2553	ม.ค.-มิ.ย. 2554	△ %
612,383	1,168,681	90.84	1,194,910	-2.19	3,998,330	6,327,604	58.26

หน่วย : ตัน

ราคาข้าว

Item	20-ก.ค.-54	13-ก.ค.-54	6-ก.ค.-54	29-มิ.ย.-54
ข้าวหอมมะลิไทย ชั้น 1 (52/53) (THMR A crop year 09/10)	\$1144	\$1127	\$1123	\$1109
ข้าวหอมมะลิไทย ชั้น 1 (53/54) (THMR A crop year 10/11)	\$1092	\$1075	\$1038	\$1008
ข้าวหอมปทุมธานี (TPFR)	\$796	\$783	\$764	\$747
ข้าวสารชนิด 100 % ชั้น 2 (WR 100% Grade B)	\$563	\$555	\$537	\$519
ข้าวสารชนิด 5 % (WR 5%)	\$547	\$539	\$519	\$503
ข้าวสารชนิด 25 % (WR 25%)	\$502	\$495	\$480	\$469
ปลายข้าว เอ วัน เลิศ (WBR A.1 Super)	\$454	\$447	\$436	\$429
ข้าวเหนียวขาว 10 % (WGR 10%)	\$1060	\$1010	\$1007	\$993
ข้าวหนึ่งชนิด 100 % (PBR 100%)	\$550	\$558	\$547	\$529

หน่วย : เหรียญสหรัฐต่อตัน

สรุปสถานการณ์ส่งออก และคาดการณ์

สถานการณ์ส่งออกข้าวของไทยช่วง 6 เดือนแรกของปีนี้ (ม.ค.-มิ.ย .54) มีปริมาณทั้งสิ้น 6.3 ล้านตัน มูลค่า 107,848 ล้านบาท ถือเป็นสถิติใหม่ในรอบ 6 เดือนของปี ซึ่งส่งออกได้ถึงกว่า 6 ล้านตัน ซึ่งเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่ผ่านมา (2553) ที่มีปริมาณ 4.0 ล้านตัน มูลค่า 78,536 ล้านบาท เพิ่มขึ้นในด้านปริมาณ 58.26% และ 37.3% ในด้านของมูลค่า ทั้งนี้ ข้าวที่ส่งออกมีราคาเฉลี่ย 563 เหรียญสหรัฐต่อตัน ซึ่งต่ำกว่าราคาเฉลี่ยในปี 2553 ที่ผ่านมามาประมาณ 6.0%

ทั้งนี้ ในช่วง 6 เดือนแรกของปีนี้ ประเทศผู้นำเข้าข้าวไทย 5 อันดับแรก ประกอบด้วย

1. ไนจีเรีย ปริมาณ 791,362 ตัน
2. บังกลาเทศ ปริมาณ 683,097 ตัน
3. อินโดนีเซีย ปริมาณ 577,017 ตัน
4. อิรัก ปริมาณ 512,103 ตัน
5. อิหร่าน ปริมาณ 275,095 ตัน

สำหรับเหตุการณ์ที่สนับสนุนให้การส่งออกปีนี้เป็นไปได้เหนือเป้าหมายที่วางไว้ เนื่องจากอินโดนีเซีย ซึ่งไม่ได้นำเข้าข้าวมาระยะเวลา 3 ปี จากการผลักดันของภาครัฐให้เพิ่มผลผลิตเพื่อสามารถพึ่งพาตนเองได้ในเรื่องข้าว ประสบกับปัญหาภัยธรรมชาติเมื่อปีการเพาะปลูกที่ผ่านมาเป็นอย่างมาก ทำให้ต้องเร่งนำเข้าข้าวตั้งแต่ต้นปีเป็นจำนวนกว่า 1.5 ล้านตัน เพื่อสำรองข้าวในประเทศ โดยซื้อจากประเทศไทยและเวียดนาม อีกทั้งประเทศบังคลาเทศก็ประสบปัญหาเช่นกัน จึงได้หันมานำเข้าข้าวจากไทยเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เนื่องจากข้าวไทยในช่วงที่ผ่านมามีราคาสูงกว่าเวียดนามไม่มาก ซึ่งมีบางช่วงเวลาที่ราคาข้าวเวียดนามขยับสูงกว่าข้าวไทยด้วยซ้ำ ส่งผลให้ประเทศผู้นำเข้าข้าวเลือกที่จะนำเข้าข้าวจากไทยมากขึ้น ส่วนสาเหตุที่ทำให้ข้าวไทยมีราคาใกล้เคียงกับเวียดนาม ส่วนหนึ่งเกิดจากการที่เวียดนามส่งออกไปประเทศจีนผ่านพรมแดนไปค่อนข้างมากในปีนั้น ทำให้ราคาข้าวในเวียดนามพุ่งสูงขึ้น และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากผลของการระบายข้าวสารในสต็อกของรัฐบาลไทยเมื่อปลายปีที่แล้ว ทำให้ราคาข้าวไทยไม่ขยับสูงขึ้น ซึ่งก็เป็นผลทำให้ผู้ส่งออกมีความได้เปรียบในการแข่งขันด้านราคามากขึ้น

สำหรับการคาดการณ์การส่งออกในเดือนกรกฎาคมนี้ คาดว่าการส่งมอบข้าวไปประเทศฟิลิปปินส์และอิรักยังคงมีอย่างต่อเนื่อง รวมถึงประเทศในแถบแอฟริกา ซึ่งจะส่งผลให้การส่งออกในเดือนนี้น่าจะเป็นไปได้ด้วยดี ปริมาณการส่งออกน่าจะอยู่ในระดับ 900,000-1,000,000 ตัน

บทความ / บทวิเคราะห์

“ส่งออกข้าวไทย : ประเด็นที่ยังต้องการความเข้าใจจากสังคม”

กอบสุข เอี่ยมสุรีย์ นายกสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ในช่วงที่ผ่านมาการวิพากษ์วิจารณ์กันมากมายเกี่ยวกับราคาข้าวที่ โดยเฉพาะราคาข้าวสารส่งออกของไทยที่มักจะสูงกว่าประเทศคู่แข่ง โดยในแต่ละปีประเทศไทยมีการส่งออกข้าวเฉลี่ยปีละ 9 ล้านตัน สร้างรายได้เข้าประเทศเป็นเม็ดเงินจำนวนมหาศาล แต่ก็ยังมีคำถามตามมาว่าเหตุใดชาวนาซึ่งเป็นคนกลุ่มใหญ่ในกระบวนการผลิตและการค้าข้าวยังคงมีฐานะยากจน โดยได้มีการพูดถึงในเรื่องของราคาข้าวจากต้นน้ำซึ่งก็คือเกษตรกรไปจนถึงปลายน้ำหรือผู้ส่งออกว่าเหตุใดจึงมีความแตกต่างกันมากนัก และส่วนต่างที่เกิดขึ้นไปตกอยู่ที่ใคร

ทั้งนี้การออกมาวิพากษ์วิจารณ์ในประเด็นดังกล่าว บางครั้งก็ไม่ได้ยืนอยู่บนพื้นฐานข้อเท็จจริง อันเนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจ

ในโอกาสนี้ จึงขออนุญาตชี้แจงในประเด็นดังกล่าว ดังต่อไปนี้

1. “ประกาศราคาข้าวของสมาคมเป็นเพียงราคากลางในการอ้างอิงเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย ไม่ใช่การกำหนดราคาตลาด โดยผู้ส่งออก”

เรื่องของการประกาศราคาข้าวส่งออกนั้น ในแต่ละสัปดาห์ (ทุกวันพุธ) สมาคมฯจะมีการประชุมคณะกรรมการบริหารสมาคม ซึ่งในอีกบทบาทหนึ่งก็คือ คณะกรรมการสาขาข้าว สมาหุการค้าแห่งประเทศไทย โดยในวาระของการประชุมเพื่อพิจารณาราคาข้าวสารส่งออกนั้น ที่ประชุมจะมีการหารือเกี่ยวกับภาวะตลาดในช่วงเวลานั้น โดยเป็นการสะท้อนระดับราคาของข้าวแต่ละชนิดในตลาด ซึ่งเกิดจากกลไกของตลาดอันกำหนดมาจากอุปสงค์และอุปทาน ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศ ราคาข้าวที่ประกาศโดยสมาคมฯนั้น เป็นการคำนวณเริ่มต้นจากราคาวัตถุดิบ (ในที่นี้คือราคาข้าวสารในตลาดที่ซื้อขายในระหว่างสัปดาห์) บวกด้วยค่าปรับปรุงข้าว (ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการปรับปรุงข้าวและค่าดำเนินงาน) ก่อนที่จะมาแปลงมาเป็นราคาส่งออก ในเทอม FOB ท่าเรือกรุงเทพ โดยใช้อัตราแลกเปลี่ยนแบบตัวเงิน (Sight bill) ประจำวันนั้นของธนาคาร

2. “การแก้ปัญหาด้วยราคา อาจจะไม่ใช่วิธีช่วยเหลือชาวนาที่ถูกจุด”

ต่อคำถามที่ว่า หากราคาที่ชาวนาขายได้ หรือ ตามที่รัฐอุดหนุน ไม่ว่าจะเป็ระบบประกันรายได้ คือ กำหนดราคาประกันที่ 10,000 บาทต่อเกวียน (ชาวนาได้กำไร 25% จากทุน 8,000 บาท) หรือ ระบบจํานำที่ 15,000 บาทต่อเกวียน (ชาวนาได้กำไร 87.5% จากทุน 8,000 บาท) เหตุใด ชาวนาจึงยังจนอยู่ เหตุผลคือ ชาวนามีจำนวนมากถึง 4 ล้านครัวเรือน จากพื้นที่เพาะปลูกข้าวจำนวน 60 ล้านไร่ โดยเฉลี่ยทั่วประเทศ ชาวนามีพื้นที่นาของตนเองประมาณ 15 ไร่ บางคนที่ทำเป็นธุรกิจนในแถบภาคกลางก็มีมากกว่านี้ แต่ละไรหากใช้ผลผลิตต่อไร่กลางคือ 485-500 ก.ก. ต่อไร่ ก็จะได้ผลิตได้เพียงครัวเรือนละไม่เกิน 8 เกวียนต่อฤดูต่อปี หากสามารถปลูกได้ 2 ฤดูต่อปี จะได้ข้าว 16 เกวียน คิดเป็นเงิน 240,000 บาท หักต้นทุน 128,000 บาท แล้วคงเหลือ 112,000 บาทต่อปี สำหรับเลี้ยง 1 ครอบครัว ซึ่งไม่เพียงพอ การแก้ปัญหาด้วยราคาจึงอาจจะไม่ใช่วิธีแก้ที่ถูกจุด ทั้งนี้ ยังไม่พูดถึงไปถึงการที่ชาวนาไม่มีที่ดินเป็นของตนเอง ต้องเสียค่าเช่านา ที่มีอัตราสูงขึ้นตามการอุดหนุนของรัฐ ซึ่งทำให้ต้นทุนการทำนาสูงขึ้นไปเรื่อยๆตามราคาของรัฐจ่ายอุดหนุน หรือ กรณีที่ชาวนาไม่มียุ่งฉาง หรือ ลากตาก ทำให้ต้องขายข้าวในราคาที่ถูกตัดความชื้น แม้ต้นทุนเท่ากัน แต่ผู้ที่สามารถอบข้าว หรือ ตากข้าวให้แห้งได้ ก็สามารถได้ราคาดีกว่า

ส่วนผู้ส่งออกนั้น สามารถดำรงอยู่ในธุรกิจได้ เพราะทำการค้าขายสินค้าในปริมาณมาก ๆ อัตรากำไรแม้จะน้อยมาก เช่น ไม่เกิน 1-5% แต่หากค้าขายในปริมาณมาก ๆ ก็ยังมีรายได้รวมมากกว่าชาวนา ยกตัวอย่าง เช่น การค้าที่มีการทำกำไร 1% ของราคาส่งออก ที่ 16,300 บาทต่อตัน คือ ประมาณ 163 บาท ต่างกับอัตรากำไรของชาวนาที่ 7,000 บาทต่อเกวียน แต่ผู้ส่งออกมีปริมาณส่งออกตลอดปีมากกว่ามาก เช่น ผู้ส่งออกที่มียอดส่งออก เดือนละ 1,000 ตัน หรือ 12,000 ตันต่อปี จะมีกำไร 1,956,000 บาท เป็นต้น

ผู้ส่งออกที่แม้ว่าเสมือนเป็นผู้ทำกำไรมากในวงจรการค้าข้าว แต่ก็เป็นผู้รับความเสียหายและความเสี่ยงสูงสุดในเชิงการค้าของวงจรเช่นกัน เพราะเมื่อไรที่มีความผิดพลาดและเกิดการขาดทุนขึ้น ผู้ส่งออกจะขาดทุนลึกมาก เช่นเดียวกับการทำกำไร ดังจะเช่นได้ว่า การขาดทุนเพียง 1% ก็ทำให้ผู้ส่งออกเสียหายขาดทุนถึง 1,956,000 บาทเช่นกัน ส่วนเหตุปัจจัยที่จะทำให้ผู้ส่งออกขาดทุนได้นั้น ก็มีหลายปัจจัยกว่าชาวนามาก ทั้งความผันผวนของราคาข้าว ของตลาดต่างประเทศ เศรษฐกิจของผู้ซื้อ ค่าเงิน และการผิดสัญญา ที่ผ่านมามีผู้ส่งออกข้าวมักตกเป็นจำเลยสังคม แต่น้อยคนจะทราบว่ ธุรกิจการส่งออกข้าวมีกำไรเฉลี่ยต่อหน่วยต่ำมาก และธุรกิจนี้เป็นส่วนที่สำคัญในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมข้าว ทราบได้ที่ข้าวเปลือกยังมีจำนวนล้านประเทศอยู่เช่นนี้ คือ การผลิตมีมากกว่าการบริโภคภายในเป็นเท่าตัว หากไม่ระบายหรือขายออกไปต่างประเทศ จำนวนข้าวที่ล้นตลาดและเหลือในประเทศจะกลายเป็นตัวกดราคาของข้าวลงอีก การส่งออกจึงเป็นจักรกลในการทำให้อุตสาหกรรมข้าวครบวงจรได้ในทุกฤดูกาลผลิต ข้าวระบายออกนอกประเทศได้หมด เพื่อฤดูกาลผลิตใหม่จะเริ่มต้นได้อีกครั้งโดยไม่มีข้าวเหลือ

3. “ข้าวสาร 1 ตัน มาจากต้นทุนวัตถุดิบข้าวเปลือกที่มีปริมาณมากกว่าและยังรวมค่าใช้จ่ายอื่น ๆ อีก จึงทำให้ราคาข้าวเปลือกและข้าวสารเมื่อเปรียบเทียบกับต้นทุนต่างกันมาก”

ต่อคำถามที่ว่า เมื่อนำราคาส่งออก FOB คิดคำนวณกลับมาเป็นเงินบาทนั้น ทำไมจึงแตกต่างกันมากเมื่อนำไปเทียบราคาที่เกษตรกรขายได้ ถ้าจะอธิบายให้ง่ายที่สุดคือ จากขั้นตอนการแปรสภาพข้าวเปลือกมาเป็นข้าวสารมีต้นทุนการผลิตและต้นทุนการดำเนินการ ทั้งระดับแรกที่โรงสี และระดับที่สองที่ผู้ส่งออก ดังนั้น จึงขอชี้แจงดังนี้ ต้นทุนการผลิตข้าวเปลือกของชาวนา 1 เกวียน ตามที่มีการศึกษามา ตกอยู่ที่ เกวียนละ 6,000 – 8,000 บาท เมื่อโรงสีซื้อข้าวเปลือกมาในราคาตันละ 9,500 บาท จะสีได้เป็นต้นข้าวและปลายข้าวได้ประมาณ 650 ก.ก. ดังนั้น ข้าวสาร 1 ตัน ก็จะต้องใช้ข้าวเปลือกประมาณ 1.54 ตัน คิดเป็นราคาข้าวเปลือกที่ต้องซื้อจริงคือ $(1.54 \times 9,500) = 14,630$ บาท พุดง่าย ๆ ว่า ข้าว 1 ตันข้าวสาร คิดเป็นข้าวเปลือกราคา 14,630 บาท มีใช้เพียง 9,500 บาท (หากใช้ราคารับจํานำที่กำลังจะประกาศที่ข้าวเปลือก 15,000 บาท ที่ความชื้น 14% ราคาข้าวสาร 1 ตัน โรงสีจะต้องนำข้าวเปลือกไปผลิตในปริมาณ 1.54 เกวียน คิดเป็นเงินที่ชาวนาได้รับจากโรงสีคือ 23,100 บาท)

โรงสีก็มีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการผลิตด้วย ซึ่งเมื่อได้เป็นข้าวสารแล้วโรงสีก็จะนำไปขายให้ผู้ส่งออก ราคาข้าวเปลือก

ที่เกวียนละ 9,500 บาทในปัจจุบัน จะเป็นราคาตลาดของข้าวสาร (ข้าวขาว 5%) อยู่ที่ประมาณ **15,000** บาท (คือราคาวัตถุดิบที่ใช้ในการคำนวณราคาข้าวส่งออก)

ทั้งนี้ เมื่อนำไปคิดคำนวณเป็นราคาส่งออกแล้ว จะได้ราคาข้าวขาว 5% ที่ **547** เหรียญสหรัฐต่อตัน ซึ่งหากคิดเป็นในหน่วยเงินบาทจะอยู่ที่ **16,300** บาท (คิดอัตราแลกเปลี่ยนที่ 29.8 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ) ซึ่งส่วนต่างที่เกิดขึ้น 1,300 บาทต่อตัน ระหว่างราคาข้าวสารในตลาดและราคา FOB เทกอง ส่งมอบที่ทำเรือกรุงเทพ เกิดจากต้นทุนและค่าใช้จ่ายของผู้ส่งออกดังนี้

1. ค่าปรับปรุงคุณภาพข้าวให้เป็นไปตามมาตรฐาน (เช่น ค่าคัดขนาด ค่าขัดข้าว ค่าคัดสี และอื่น ๆ) ตันละ 300 บาท
2. ค่าเรือลอมรวมทั้งเรือลากจูง ตันละ 95 บาท
3. ค่าแรงขนข้าวในขั้นตอนต่างๆ รวมถึงค่าจัดระวางสินค้า ตันละ 108 บาท
4. ค่ากระสอบ พี.พี 50 ก.ก. ตันละ 240 บาท
5. ค่าบริหารจัดการข้าว (เช่น ค่าโกดังและค่าประกันภัย ค่าอบยา ค่าธรรมเนียมตรวจข้าว ค่าใช้จ่ายตรวจสอบสินค้าโดยเซอร์เวเยอร์ ค่าวัสดุอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายของสำนักงาน เป็นต้น) ตันละ 557 บาท

ทั้งนี้ เพื่อให้ได้ข้าวสำหรับการส่งออกที่เป็นไปตามมาตรฐานการส่งออกของกรมการค้าต่างประเทศ และกำไร ใดๆ ก็ตาม ยังมีสิ่งที่จะต้องชี้แจงเพิ่มเติม คือ การค้าขายกับต่างประเทศนั้น ผู้ขายต้องแบกรับความเสี่ยงทั้งจากความเสียด้านอัตราแลกเปลี่ยน ความเสี่ยงด้านการผิดนัดชำระเงิน หรือการถูกผู้ซื้อปฏิเสธรับสินค้า เป็นต้น ซึ่งเป็นความเสี่ยงที่สร้างความสูญเสียให้แก่ผู้ส่งออกได้อย่างมาก

ชาวหาขายข้าวเปลือก (ต้นทุนการผลิตเกวียนละ 6,000 – 8,000 บาท)	โรงสีซื้อข้าวเปลือกเพื่อสีเป็นข้าวสาร 1 ตัน	ผู้ส่งออกซื้อข้าวสารมาปรับปรุงเพื่อส่งออก (ข้าวขาว 5%)
9,500 (ราคาตลาดปัจจุบัน)	$1.54 \times 9,500 = 14,630$	15,000 + ต้นทุนและค่าใช้จ่ายของผู้ส่งออก = ราคาส่งออก 547 เหรียญสหรัฐต่อตัน
15,000 (ราคาจำหน่ายข้าวเปลือกเจ้าความชื้น 14%)	$1.54 \times 15,000 = 23,100$	23,500 + ต้นทุนและค่าใช้จ่ายของผู้ส่งออก = ราคาส่งออก 837 เหรียญสหรัฐต่อตัน

* ข้าวเปลือก 1 เกวียนจะสีเป็นข้าวสารได้ต้นข้าวและปลายข้าวรวมกันประมาณ 650 ก.ก. ดังนั้น ข้าวสาร 1 ตัน ก็จะต้องใช้ข้าวเปลือกประมาณ 1.54 เกวียน

**มีค่าใช้จ่ายหรือต้นทุนในการสี

***คิดอัตราแลกเปลี่ยนที่ 29.8 บาทต่อดอลลาร์สหรัฐ (ณ วันที่ 20 ก.ค. 2554)

4. “ส่งออกข้าวเป็นตลาดเสรี แข่งขันสูง ผูกขาดยาก”

สำหรับคำถามที่ว่าผู้ส่งออกคือ คนที่กำหนดภาวะตลาดรวมทั้งราคาส่งออกในตลาดโลกได้นั้น ข้อเท็จจริงคือ การค้าข้าวในปัจจุบันเป็นระบบเสรี การขึ้นลงของราคา ตลาดจะเป็นผู้กำหนด เช่น ในช่วงเวลาหนึ่งตลาดเป็นของผู้ซื้อหมายถึงผู้ซื้อ มีอำนาจเหนือผู้ขาย พวกเขาสามารถที่จะเลือกซื้อสินค้าตามที่ต้องการได้ ซึ่งมักจะทำให้ราคาข้าวอ่อนตัวลง ในทางตรงกันข้าม หากตลาดเป็นของผู้ขาย ราคาข้าวก็มีแนวโน้มปรับตัวขึ้น ทั้งนี้ การค้าข้าวทั้งระบบของไทยเป็นการค้าเสรี และมีกฎระเบียบกีดกันการค้าอันน้อยมาก การทำอาชีพที่เกี่ยวกับการค้าข้าวสามารถทำได้โดยง่าย ไม่ว่าจะจะมีเงินลงทุนน้อยหรือมาก ดังนั้น จึงมีผู้ค้าข้าวเปลือก ผู้ค้าข้าวสาร โรงสี และผู้ส่งออก อยู่ในระบบเป็นจำนวนมาก การที่มีผู้ค้าหรือมี “ผู้เล่น” จำนวน

มาก จะทำให้ตลาดเกิดการแข่งขันสูงและปรับตัวเข้าสู่จุดสมดุล จุดสมดุลที่ว่าเป็นนี้ คือ ราคาสินค้า สะท้อนความเป็นจริงของกลไกตลาดได้สมบูรณ์ดี ไม่มีการผูกขาด หรือ ไม่มีอำนาจเหนือตลาดที่บังคับ หรือ บีบให้สินค้า หรือ ราคาสินค้าหักเหไปในทางที่ไม่เป็นความจริงได้ ตลาดค้าข้าวก็เช่นกัน หากมีผู้เล่นจำนวนมากพอและมีกฎระเบียบการแข่งขันที่เป็นธรรมสำหรับผู้เล่นทุกคนเหมือนกันแล้ว กลไกตลาดก็จะทำงานได้ดีที่สุด สะท้อนราคาที่แท้จริง (ที่ไม่ใช่ราคาที่ “ถูก” หรือ “แพง” แต่เป็นราคาที่ยุติธรรมสำหรับตลาดเวลานั้น) และปริมาณสินค้าที่ผลิตกับที่ถูกริโภคก็จะถูกกำหนดอย่างสมดุลโดยไม่เหลือส่วนเกิน

5. “ผู้ส่งออกถือเป็นผู้ที่ต้องรับผิดชอบและมีความเสี่ยงทางธุรกิจสูงสุดในกระบวนการค้าข้าว”

ถ้าจะเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อลูกค้าและความเสี่ยงในธุรกิจ ระหว่าง ชาวนา โรงสี และผู้ส่งออก จะมีความแตกต่างกันในเงื่อนไขต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

- (1) ระยะเวลาชำระเงิน
- (2) ความเสี่ยงในการตกลงซื้อขาย เมื่อราคาผันผวน
- (3) ความรับผิดชอบต่อคุณภาพของสินค้า

- ชาวนา รับผิดชอบสินค้า และรับชำระเงินสดหน้าโรงสี

- โรงสี รับผิดชอบสิ้นสุดเมื่อข้าวส่งถึงคลังผู้ส่งออก รับเงินตามเงื่อนไขการจ่ายเงินที่ตกลงกัน

- ผู้ส่งออก รับผิดชอบยาวไปถึงเมื่อสินค้าถึงมือลูกค้า (ในกรณีนี้อาจเกิน 45 – 60 วัน) ในกรณีนี้ ผู้ส่งออกรับผิดชอบต่อไม่ใช่แค่คุณภาพข้าวเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงเงื่อนไขการส่งมอบต่าง ๆ เช่น บรรจุภัณฑ์ ระยะเวลาการส่งสินค้า และในบางครั้งรับผิดชอบต่อความผันผวนของราคา ทำให้ผู้ส่งออกอยู่ในสถานะที่ได้รับความเสี่ยงมากที่สุด

6. “ราคาส่งออกต่างประเทศใกล้เคียงกับราคาขายปลีกในประเทศ ไม่ได้หมายความว่าผู้บริโภคไทยกับผู้บริโภคต่างประเทศกินข้าวในราคาเดียวกัน”

โครงสร้างราคาของข้าวที่ขายภายในประเทศ และข้าวเทกองส่งออก (FOB) ไม่ได้มีความแตกต่างกันมากดังที่หลายท่านเข้าใจ โดยพิจารณาได้จากการเปรียบเทียบราคาข้าวขาว 5% ที่ขายภายในประเทศกับส่งออกต่างประเทศ ดังนี้

ขายภายในประเทศ	ส่งออกต่างประเทศ
ราคาขายปลีก 110-120 บาท/ถุง (5 ก.ก.)	ราคาส่งออก FOB 547 USD/ตัน
22-24 บาท/ก.ก.	อัตราแลกเปลี่ยนที่ 29.8 บาท/USD
หัก ต้นทุนค่าขนส่ง+ค่าใช้จ่ายจากผู้ค้าส่งผ่านช่องทางจำหน่ายถึงผู้บริโภค 30%	= 16,300 บาท/ตัน
ต้นทุนข้าวอยู่ที่ 15.40-16.80 บาท/ก.ก.	หรือ = 16.30 บาท/ก.ก.
ราคาหน้าโรงสีขณะนี้ (วันที่ 20 ก.ค.) 15.00 บาท/ก.ก.	

แม้ราคาข้าวส่งออกจะใกล้เคียงกับราคาขายปลีกในประเทศ แต่เป็นราคาขายในปริมาณมากก่อนจะถึงมือผู้บริโภค ซึ่งจะต้องบวกค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าขนส่ง ค่าบรรจุภัณฑ์ ค่าการตลาด ฯลฯ ราคาขายปลีกถึงผู้บริโภคในต่างประเทศจะสูงกว่าราคาขายปลีกของไทยอีกประมาณหลายเท่าตัว

สมาคมฯ หวังว่าการชี้แจงในครั้งนี้ จะเป็นการสร้างความเข้าใจและให้ข้อเท็จจริงแก่สังคมต่อการค้าข้าวส่งออก ทั้งนี้สมาคมฯ น้อมรับการวิพากษ์วิจารณ์อย่างสร้างสรรค์จากสื่อสารมวลชนทุกท่าน และยินดีตอบคำถาม รวมทั้งให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อวงการการค้าข้าวโดยรวมทุกเวลา

งานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ "Thailand Rice Convention 2011"

กรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ ร่วมกับสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย จัดงานประชุมวิชาการระดับนานาชาติ "Thailand Rice Convention 2011" เมื่อวันจันทร์ที่ 20 มิถุนายน 2554 ณ โรงแรมแชงกรีล่า กรุงเทพฯ เพื่อแสดงศักยภาพความเป็นผู้นำอันดับ 1 ของโลก ด้านการผลิตและส่งออกข้าวให้กับคู่ค้าจากต่างชาติดีที่เข้าประชุมในครั้งนี้ได้ทราบถึงคุณภาพ มาตรฐานของข้าวไทย

เสวนาเรื่อง นโยบายข้าวว่าที่รัฐบาลใหม่ "ประกัน VS จำนำ" ใครได้-ใครเสีย?

สมาคมผู้สื่อข่าวเศรษฐกิจ ร่วมกับ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย สมาคมโรงสีข้าวไทย สมาคมค้าข้าวไทย สมาคมชานาข้าวไทย สมาคมส่งเสริมชานาไทย และสมาคมผู้ประกอบการข้าวถุงไทย จัดเสวนาเรื่อง นโยบายข้าวว่าที่รัฐบาลใหม่ "ประกัน VS จำนำ" ใครได้-ใครเสีย? เมื่อวันพฤหัสบดีที่ 16 มิถุนายน 2554 ณ สถาบันบัณฑิตบริหารธุรกิจศศินทร์แห่งจุฬาลงกรณ์

การประชุมความร่วมมืออุตสาหกรรมข้าวไทย

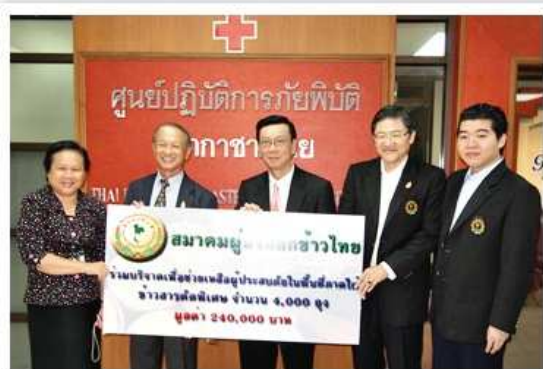
สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย ร่วมกับ สมาคมชานาข้าวไทย สมาคมโรงสีข้าวไทย สมาคมผู้ประกอบการข้าวถุงไทย และสมาคมค้าข้าวไทย จัดการประชุมความร่วมมืออุตสาหกรรมข้าวไทย เมื่อวันที่ 11 พฤษภาคม 2554 ณ ห้องประชุมสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

ให้การต้อนรับคณะผู้แทนจากมหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรสหรัฐอเมริกา

คณะกรรมการบริหารสมาคมผู้ส่งออกข้าวไทยให้การต้อนรับคณะผู้แทนจากมหาวิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักรสหรัฐอเมริกา ในโอกาสที่ได้เข้าเยี่ยมชมการะและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเกี่ยวกับธุรกิจข้าวไทย เมื่อวันที่ 6 พฤษภาคม 2554 ณ สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย

สมาคมมอบข้าวสารช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้

สมาคมผู้ส่งออกข้าวไทย มอบข้าวสารบรรจุถุงจำนวน 12,000 ถุง มูลค่า 720,000 บาท ให้ 3 หน่วยงาน ได้แก่สำนักงานบรรเทาทุกข์และประชานามัยพิทักษ์ สภากาชาดไทย สถานีโทรทัศน์โมเดิร์นไนน์ (Modernine TV) และสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 เพื่อนำไปช่วยเหลือผู้ประสบอุทกภัยในพื้นที่ภาคใต้ เมื่อวันที่ 19 เมษายน 2554